

Posudek oponenta na bakalářskou práci **Adriany Novákové**

TABU V RODINNÉ KOMUNIKACI

FHS UK 2016

V úvodu bych chtěla ocenit volbu kontroverzního tématu, u kterého se dá předpokládat, že jeho zpracování nebude jednoduché a bude narážet na mnoho – nejen etických – překážek. Předložená práce však svědčí o tom, že se tohoto úkolu autorka zhostila dobře.

V teoretické části je největší prostor dán pojmům „rodina“ a „komunikace v rodině“, kdežto o tématu tabu je pojednáno spíše skromněji. Domnívám se, že autorka mohla poněkud ubrat na obecnosti a teoretičnosti prvních dvou kapitol (působí spíše učebnicovým dojmem, s textem není příliš analyticky pracováno, a také opodstatněnost některých podkapitol v kontextu celé práce není příliš jasná – např. funkce komunikace, či motivy) a naopak prohloubit a rozšířit třetí, stěžejní kapitolu o samotných tabu v rodině a tu také více propojovat s tématy předchozích kapitol. Na druhou stranu musím vyzdvihnout snahu o rešerši studií zaměřených na mapování tabu v rodinách.

Výzkumná část je zaměřena na rozkrytí vědomých tabu u jedné vybrané rodiny. Kvalitativní metodologické postupy jsou zvoleny adekvátně. Doporučila bych přehodnotit výzkumné otázky – hlavní je formulována příliš konkrétně, jako hlavní výzkumnou otázku bych zvolila spíše první vedlejší otázku. Výběr rodiny je popsán dobře, jen by mohlo u obhajoby zaznít, co konkrétně znamená „zdravá“ rodina (v teoretické části je uvedeno několik pojetí) a kdo toto kritérium hodnotil a podle čeho. V příloze práce je uvedena kostra rozhovoru. Je velká škoda, že tomu příliš neodpovídá prezentace výsledků, kdy jsou tyto již řazeny do předem připravených jednotlivých kategorií (podle tématu tabu). Výtěžnost rozhovoru – tak jak je to v práci prezentováno – je spíše nižší. Zcela zde chybí jedna část navrhované kostry rozhovoru, která se týká přibližování se k tématům tabu. Zjistit, CO vlastně jednotliví členové rodiny reflektují jako tabu a PROČ, jak s tímto tabu zacházejí apod., by bylo pro tuto práci dle mého názoru zásadní. Autorka by toto mohla u obhajoby stručně představit. Jak jsem zmínila, výsledky jsou prezentovány pomocí kategorií jednotlivých – předem navržených – tabu, což možná mohlo vést k celkové stručnosti a povrchnosti výpovědí. Autorka uvádí výpovědi jednotlivých členů rodiny, k interpretaci a rozkrytí hlubšího významu dochází však jen sporadicky. Např. když otec uvádí, že k projevům citů sice dochází, ale sporadicky – co to pro něj znamená, je to v pořádku pro něj? pro ostatní členy rodiny? – a jedná se opravdu o tabu a nikoliv jen o projev určitého osobnostního rysu (např. introverze)? Co jsou pro matku „nepříjemná“ témata a proč? ... apod. Funkce tabu v této rodině jsou také diskutovány minimálně (je zmíněna ochranná funkce tabu smrti).

Na závěr musím kladně ohodnotit způsob, jakým se autorka vypořádala s limity svého zkoumání (které velmi dobře reflektuje) a především s etickými otázkami tohoto výzkumu, neboť téma je nanejvýš citlivé a participanty jsou navíc i děti. Bylo by jistě přínosné, kdyby autorka v této oblasti bádání i nadále pokračovala.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně – velmi dobře** (dle průběhu obhajoby).

V Praze dne 1.9.2016

Mgr. Eva Richterová